

سیمای کشاورزی شهرستان بر خوار در سال ۹۷

• شهرستان بر خوار در ابتدای اتوبان اصفهان - تهران و در سمت شرق واقع شده است که از شمال به نطنز و از شمال شرق به اردستان و از جنوب به شهرستان اصفهان و از غرب به شهرستان شاهین شهر و میمه محدود است.

• وسعت این شهرستان ۱۹۵۳، کیلومتر مربع می باشد که بر اساس آخرین تقسیمات کشوری شامل ۲۵۸۱۰ خانوار و حدود ۱۲۲۴۱۹ نفر جمعیت در دو بخش مرکزی و حبیب آباد می باشد. جمعیت شهری ۱۱۳۸۷۵ نفر شامل ۹۳ درصد، جمعیت روستایی ۸۵۴۴ شامل ۷ درصد می باشد. تعداد کل شاغلین ۳۸۳۸۳ نفر، جمعیت شاغل در نقاط شهری ۳۵۶۰۱ نفر و جمعیت شاغل در نقاط روستایی ۲۷۸۲ نفر است.

• بر خوار دارای دو بخش، ۴ دهستان، ۷ شهر و ۱۱۹ آبادی است. بخش مرکزی شامل شهرهای خورزوق، دستگرد، دولت آباد و سین می باشد و بخش حبیب آباد شامل سه شهر حبیب آباد، کمشچه و شاپورآباد می باشد. ۷ روستا به نام محسن آباد، علی آباد ملاعلی، مرغ، دندی، علی آبادچی، پروانه و شورچه را داراست.

❖ **مهمترین محصولات زرعی شهرستان: گندم، جو، ذرت علوفه ای، چغندر قند، کلزا**

❖ **مهمترین محصولات باغی شهرستان: انگور، زعفران، پسته**

❖ **مهمترین تولیدات دامی شهرستان: گوشت قرمز، مرغ، شیر، تخم مرغ و عسل**

تولیدات گیاهی

الف: زراعت

محصولات زراعی در سال زراعی ۹۸-۱۳۹۷

ردیف	نوع محصول	سطح (هکتار)
۱	گندم	۳۵۰۰
۲	جو	۳۳۵۰
۳	ذرت	۳۸۰۰
۴	چغندر قند	۷۰۰
۵	یونجه	۱۱۰۰
۶	شلغم	۱۲۵
۷	چغندر	۱۲۵
۸	سورگم	۵۰
۹	ارزن	۱۵۰
۱۰	سایر محصولات علوفه ای	۵۰
۱۱	خربزه	۱۰۰۰
۱۲	طالبی	۲۵۰
۱۳	هندوانه	۱۰۰
۱۴	سایر صیفی جات	۱۵۰
۱۵	کلرنک	۱۷۰
۱۶	کلزا	۱۲۰
۱۷	کنجد	۱۰
۱۸	آفتابگردان آجیلی	۱۰۰

اقدامات بخش زراعت:

- ❖ آموزش و ترویج کشت محصولات کم آب بر(کلزا، سورگوم، چغندر پاییزه و.....)، متناسب با اقلیم شهرستان در راستای تغییر الگوی کشت (چغندر قند پاییزه و کینوا).
- ❖ نظارت بر بهبود عملکرد کیفی و کمی محصولات زراعی.
- ❖ نظارت بر فرایند خرید محصولات زراعی.
- ❖ توسعه کشت بی خاک ورزی و توسعه کشت مکانیزه.
- ❖ اجرای طرح های مختلف افزایش تولید گندم در راستای طرح های افزایش ضریب خود اتکایی گندم شامل:

۱- طرح بررسی کیفیت دانه گندم،

۲- مبارزه با علف های هرز مزارع گندم.

۳- مبارزه با سن گندم

۴- خاکورزی حفاظتی

۵- برنامه های آموزشی ویژه بهره برداران.

۶- بذر مال گندم گواهی شده

۷- مبارزه با بیماری های گیاهی

۸- عملیات زیر شکن در مزارع گندم

۹- انتخاب ارقام مشارکتی گندم

۱۰- آزمون خاک

۱۱- آبیاری تیپ.

❖ اجرای طرح های زراعی و بهنژادی در گیاهان علوفه ای شامل:

❖ ۱- مزارع پایلوت برای مقایسه ارقام در گروه های رسیدگی.

❖ ۲- استفاده از کودهای بیولوژیک در مزارع ذرت

✓ سطح اراضی کشاورزی شهرستان، ۱۶۰۰۰ هکتار می باشد، که بیش از ۲۰ نوع محصول زراعی در

این شهرستان کشت می شود.

عمده محصولات زراعی شهرستان

ردیف	گروه	نام محصول
۱	غلات	گندم
۲	غلات	جو
۳	محصولات جالیزی	خربزه
۴	سبزیجات	پیاز
۵	گیاهان علوفه ای	یونجه
۶	گیاهان علوفه ای	ذرت علوفه ای
۷	گیاهان علوفه ای	شلغم و چغندر علوفه ای
۸	دانه های روغنی	کلزا
۹	گیاهان صنعتی	چغندر قند
۱۰	سایر محصولات	آفتابگردان آجیلی

جایگاه شهرستان بر خوار در تولید محصولات زراعی:

- ✓ تولید گندم: **رتبه دوم** در استان
- ✓ تولید جو: **رتبه دوم** در استان
- ✓ تولید ذرت علوفه ای: **رتبه دوم** در استان
- ✓ تولید کلزا: **رتبه دوم** در استان
- ✓ تولید چغندر قند: **رتبه دوم** در استان

پ: حفظ نباتات

فعالیت های انجام شده در سال زراعی ۹۸-۱۳۹۷، به شرح جدول زیر می باشد:

سطح مبارزه با سن غلات در گندم (هکتار)	سطح مبارزه با سن غلات در جو (هکتار)	سطح مبارزه با شته در غلات (هکتار)	سطح مبارزه با شته مومی و آفت بید کلم در کلزا (هکتار)	سطح مبارزه با علف های هرز در مزارع گندم و جو (هکتار)	سطح مبارزه با زنگ زرد گندم (هکتار)
پوره: ۳۵۰۰ سن مادر: ۲۰۱۴	سن پوره: ۱۶۰۰ سن مادر: ۹۰۴	۱۶۰۰	آفت شته: ۸۱ بید کلم: ۲۰	۶۳۱۰	۵۰۰

ب: باغبانی

- ۱- سطح باغات شهرستان، ۱۰۰۰ هکتار می باشد، که حدود ۴۰۰ هکتار آن زیر کشت انگور است. کیفیت انگور شهرستان بر خوار زبانزد خاص و عام بوده و باغداران از دیرباز، تبحر خاصی در پرورش این درخت دارند. پسته نیز در سال های اخیر بسرعت در حال گسترش در شهرستان است، به طوری که در سال ۹۷، سطح زیر کشت درختان پسته به حدود ۳۵۰ هکتار می رسد.
- ۲- سطح گلخانه های فعال شهرستان، ۱۱ هکتار و شامل گلخانه های تولید سبزی و صیفی است.
- ۳- سطح اراضی دارای پروانه تاسیس گلخانه در سال ۷ هکتار است.
- ۴- اصلاح و نوسازی گلخانه ها بصورت خود اجرایی شامل، یک هکتار است.

عمده محصولات باغی شهرستان

ردیف	نوع محصول	سطح (هکتار)	عملکرد (تن)
۱	انگور	۴۰۰	۴۲۰۰
۲	انار	۱۵۰	۱۵۰
۳	پسته	۳۰۰	۲۸۰
۴	باغات مخلوط	۱۵۰	۸۰۰
۵	زعفران	۲۰	۰,۲۳
۶	گیاهان دارویی	۷,۵	۲۰
۷	قارچ	۴	۲۹۸

اقدامات بخش باغبانی:

- ❖ توسعه کشت سطح گلخانه ها.
- ❖ توسعه کاشت درختانی با الگوی مصرف آب کم مانند پسته تا ۳۷۰ هکتار.
- ❖ توسعه کشت زرشک در سطح ۷ هکتار.
- ❖ توسعه کشت گیاهان داروئی و زعفران.

ت: مکانیزاسیون در سال ۹۸-۱۳۹۷

ردیف	عنوان	نوع ماشین / دستگاه	تعداد
۱	ماشین های خود گردان	تراکتور	۸۱۹
		کمباین	۱۶
		دروگر	۵
		چاپر خود گردان	۲
		تیلر	۳
		کولتیواتور باغی	۲
۲	ادوات کشاورزی	ادوات خاکورزی	۱۳۳۷
		ماشین های کاشت	۱۱۱
		ماشین های داشت	۹۳
		ماشین های برداشت	۱۲۸
۳	شرکت ها - تعاونی	شرکت های مشاوره فنی و مهندسی	۶
		شرکت های خدمات مکانیزاسیون	۰
		تعاونی تولید - تعاونی روستایی	۵
۴	تعمیر گاه ها و مراکز فروش	تعمیر گاه های تراکتور	۵
		تعمیر گاه های ماشین های کشاورزی	۲
		مراکز فروش ماشین ها و ادوات کشاورزی	۲
۵	درجه و ضریب مکانیزاسیون	درجه مکانیزاسیون محصولات باغی	۴۳,۶
		درجه مکانیزاسیون محصولات زراعی	۸۳,۸۹
		ضریب مکانیزاسیون باغی	۰,۷۵
		ضریب مکانیزاسیون کل (زراعی - باغی)	۱,۱۲

سیمای تولیدات دامی:

ردیف	طیور	تعداد	ظرفیت کل
۱	مرغداری گوشتی	۶۴	۱۱۰۰۰۰۰
۳	مرغداری تخمگذار	۴	۳۰۰۰۰۰
۳	بلدرچین	۳	۴۰۰۰۰۰
۴	شترمرغ	۳	۳۰۰
جمع		۷۴	۱۸۰۰۳۰۰

ردیف	صنعتی	تعداد	ظرفیت
۱	گاوداری شیری	۶۴	۱۶۸۵۰
۲	گاوداری پرواری	۶	۶۰۰
۳	اسب	۱	۲۰
۴	گوسفند داشتی	۵	۱۵۰۰
۵	بره پرواری	۷	۲۸۰۰
۶	بز داشتی	۲	۲۰۰

ردیف	تولیدات	میزان تولید (تن)
۱	گوشت قرمز	۲۲۶۵
۲	مرغ	۳۶۴۵
۳	شیر	۶۸۴۵۳
۴	تخم مرغ	۱۳۳۱
۵	ماهی	۱۰
۶	عسل	۱۵

ردیف	غیرصنعتی	تعداد	ظرفیت
۱	گاوداری شیری	۲۱۱	۷۱۰۰
۲	گاوداری پرواری	۴	۲۱۰
۳	اسب	۱۷	۱۰۵
۴	گوسفند داشتی	۳۲	۸۰۰۰
۵	بره پرواری	۸۰	۱۲۰۰
۶	شتر	۱	۱۹

ردیف	کشارگاه	ظرفیت
۱	دام سبک و سنگین	۱۰۰۰ راس در روز
۲	طیور	۴۰۰۰ قطعه در ساعت

آب و خاک و امور فنی و مهندسی

۶	تعداد قنات (رشته)	منابع آبی
۱	تعداد چشمه (رشته)	
۴۳۲	تعداد چاه (حلقه)	
۲۸۲,۲	سطح آبیاری تحت فشار اجرا شده تا کنون (هکتار)	
۸۵۰	سطح شبکه ۳ و ۴ آبیاری فرعی تا کنون (هکتار)	
۲۵	استخر ذخیره آب (تعداد)	
۲۵۰۰۰	استخر ذخیره آب (متر مکعب)	
۱۷۰۰۰	انتقال آب با لوله تا کنون (کیلومتر)	
۰	تسطیح لیزری تا کنون (هکتار)	

صنایع تبدیلی و تکمیلی

تولید (ظرفیت فراوری) (تن)	تعداد جواز تاسیس	تعداد پروانه بهره برداری	واحدهای صنایع کشاورزی (صنایع تبدیلی و تکمیلی)
۱۰۶۱۷۸	۲۰	۲۷	

ترویج کشاورزی

تعاونی ها و تشکل ها:

۵	تعداد تعاونی تولید روستایی
۳	تعداد تعاونی روستایی
۲	تعداد شرکت های خدمات مشاوره ای
۶	تعداد تشکل های تخصصی کشاورزی
۱	تعداد تشکل نظام صنفی کشاورزی
۱	تعداد مراکز جهاد کشاورزی

دوره های آموزشی:

ردیف	عنوان	تعداد دوره	تعداد افراد شرکت کننده
۱	آموزش های مهارتی	۴۹	۱۲۰۰
۲	روز مزرعه	۷	-
۳	بازدید های ترویجی	۳	-
۴	سایت های الگویی	۵	-

طرح و برنامه

ردیف	نوع فعالیت	تعداد	مبلغ (میلیون ریال)
۲	تسهیلات سامانه کارا	۱۳	۱۵۰۰۰
۵	خط اعتباری مکانیزاسیون	۱۰	۴۹۴۲,۵
۷	سامانه رصد	۱۹۰	-
۸	صدور مجوز طرح های مشاغل خانگی	۱۰	-
۹	معرفی و پیکیری طرح های مشکل دار در کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید شهرستان	۱۰	-

چالش ها و کاستی ها:

- ۱- کاهش منابع آبی.
- ۲- فرونشست زمین.
- ۳- شور شدن تدریجی آب چاه های کشاورزی.
- ۴- نوسان در قیمت نهاده ها و افزایش بی رویه قیمت کودهای پایه مانند فسفات.
- ۵- اثرات خشکسالی های متوالی در روند تولید محصولات کشاورزی.
- ۶- نبود تسهیلات برای واحدهای کوچک روستایی و ضعیف شدن این واحدهای ملی چند سال گذشته.
- ۷- کمبود نهاده های دامی و عدم ثبات قیمت نهاده ها.
- ۸- عدم قیمت ثابت تولیدات دامی (تغییر قیمت شیر، گوشت، تخم مرغ و ...).
- ۹- نبود تسهیلات متناسب با نیاز بهره برداران.
- ۱۰- عدم صدور مجوز نمایندگی تراکتور سازی در شهرستان.
- ۱۱- خلا وجود شرکت ملی پخش فراورده های نفتی در شهرستان.
- ۱۲- عدم ثبات قیمت سموم مصرفی و قیمت بالا.
- ۱۳- عدم مبارزه همگانی و همزمان باغداران در کنترل آفات.

برنامه های اولویت دار و قابل اجرا در سطح شهرستان:

- ۱- تغییر الگوی کشت از بهاره به پاییزه.
- ۲- توسعه کشاورزی حفاظتی و افزایش مواد آلی خاک
- ۳- توسعه کشت ارقام و گیاهان مقاوم به خشکی و شوری مانند کینوا
- ۴- توسعه کشت گیاهان علوفه ای کم آب بر (با روش های نوین آبیاری و حذف تدریجی آبیاری های غرقابی)
- ۵- جایگزین کردن ارقام با پتانسیل تولید و راندمان مصرف آب بالا (گندم- کلزا- جو- ذرت و ...)
- ۶- توسعه کشت تریپتیکاله
- ۷- توسعه برداشت خصیل به منظور کاهش سطح در کشت بهاره ذرت و صرفه جویی در مصرف آب.
- ۸- توسعه کشت ارقام زود رس و میان رس در ذرت

- ۹- تغییر روش های آبیاری و توسعه کشت های جوی و پشته ای به روش های نوین آبیاری
- ۱۰- توسعه کشت های مکانیزه
- ۱۱- کنترل علف های هرز مهاجم
- ۱۲- مبارزه با آفت سن گندم و کاهش خسارت سرمازدگی
- ۱۳- توسعه استفاده از کودهای سبز در جهت تقویت مواد آلی خاک مانند منداب
- ۱۴- اولویت اول حمایت از واحدهای موجود و توجه به کیفیت این واحدها نه کمیت آن ها
- ۱۵- بهسازی و نوسازی اماکن کوچک روستایی و صدور پروانه بهره برداری.
- ۱۶- در شرایط موجود توجه به واحدهای در حال فعالیت از طریق حمایت تسهیلات کم بهره.
- ۱۷- توجه به واحدهای طیور که در سال های گذشته ساخته شده و احتیاج به بهینه سازی (بهسازی) دارند.
- ۱۸- گاز رسانی به واحدهای مرغداری و دامداری مختلف دام و طیور در شهرستان.

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان بر خوار

۱۳۹۷-۹۸